

Etablering af hvidkløver

FrøavlsINFO nr. 1, 2026

- **Småfrøede arter kræver et fint og lunt såbed**
- **Så i en jævn mark**
- **Etablering af udlæg og korn på hver 2. dragt giver det sikreste resultat**

Forårsudlæg i vårbyg lykkes bedst på muldede lerjorde, da hvidkløver kræver et perfekt såbed for at kunne spire. Den rigtige timing af såbedstilberedningen er vigtig for at sikre en ensartet jordfugtighed.

Normalt sås **1-1,5 kg udsæd pr. ha** ved udlæg i vårbyg. Hvis hvidkløveren skal udlægges i kombination med engrapgræs, kan udsædsmængden af hvidkløver reduceres med 20 pct. På lerknolde kan man lade såmaskinen så udlæg en ekstra gang, eller hæve udsædsmængden af frøet med 40-60 %, hvis det kan lade sig gøre.

Frøet placeres i fugtig jord i en sådybde på **1-2 cm**.

Såtidspunkt

Hvidkløver kræver højere jordtemperatur end korn for at kunne spire. Ved tidlig såning er der derfor risiko for, at konkurrencen fra dæksæden bliver stor. Desuden favoriseres enårig rapgræs, der spirer ved endnu lavere temperaturer end korn. Vi anbefaler, at udlægsmarken sås, når jord-temperaturen er stigende, gerne 5 - 8°C.

Tromling

Hvis der ikke er trykruller på såmaskinen, og hvis man sår i en tør periode, bør marken tromles lige efter såning, så jordens kapillæreffekt sikrer fugtighed til frøet. Hvis man sår frøet efter såning af dækafgrøden, kan det være en fordel at tromle inden såning af frøet, for at opnå en ensartet sådybde på fast bund.

Udlæg i vårbyg og vårhvede

Vælg en stråstiv [vårbygssort](#) (maltbyg) med lav tendens til aks- og strånedknækning, og vælg en dyrkningsstrategi i vårhvede, så lejesæd undgås.

Udsædsmængden i korn reduceres med 10 - 15 pct. ved såning på dobbelt rækkeafstand.

For at tilgodese hvidkløverudlægget bør gødningsmængden til dækafgrøden begrænses og gødningsoverlap skal undgås. Kløveren får sit kvælstofbehov dækket fra egne kvælstoffikserende knoldbakterier, så tilført kvælstofgødning favoriserer kornet.

Lejesæd er ødelæggende for udlægget og vækstregulering af kornet skal udføres så strå- og aksnedknækning undgås.

Venlig hilsen
Avlsafdelingen
DLF

Udlæg i kombination med engrapgræs

Hvis jorden er særlig kaliholdig, reduceres i udsædsmængden af hvidkløver, specielt hvor der også udlægges korte sorter af [engrapgræs](#).

Rækkeafstand og sådstyr

Såning af dæksæd og frø kan gøres på flere måder.

- Såning i en arbejdsgang på dobbelt rækkeafstand er at foretrække og resulterer i veletablerede rækker af både byg og udlæg.
- Såning af dæksæd og udlæg ad to arbejds gange, hvor der bruges GPS til præcis rækkeetablering af både dæksæd og udlæg. Her sås ligeledes på dobbelt rækkeafstand – i nogle tilfælde 2 rækker byg og én række udlæg.
- Etablering af udlæg på sned af dæksædens såretning. Udlægget sås på 25 – 37,5 cm's rækkeafstand og dæksæden sås på hver anden række. Anbefalingen er, at så efter 140 fremspirede vårbyg planter pr. m² udsæt på 25 – 30 cm's rækkeafstand ved såtidspunkt marts til midten af april.

Forsøg udført af VKST har vist at vårbyg udbyttet kunne opretholdes ved halv udsædsmængde udsæt på 25 cm rækkeafstand sammenlignet med fuld udsædsmængde sået på 12,5 cm rækkeafstand, således at plantetallet i de 2 situationer er den samme i rækken. Praktiske erfaringer har vist, at ved større bestand af byg i dæksædsrækken kommer der spring i udlægrrækken hvor dæksæds- og udlægrrækkerne krydser.

Ukrudtsbekæmpelse i forbindelse med såning

I 3 år er der udført forsøg med DFF, udsprøjtet før fremspiring, i vårbyg med hvidkløverudlæg og med hvidkløver/engrapgræsudlæg. Erfaringen herfra viser, at der kan anvendes 0,05 l DFF pr. ha. Ved denne strategi kan man udskyde den senere ukrudtsbekæmpelse, til der er optimale klimaforhold for denne. Er der udsigt til større nedbørsmængder lige efter såning og efterfølgende kold jord i en længere periode undlades behandlingen.

Håndtering af lille udsædsmængde

Hvis hvidkløver etableres uden græs, kan den lille udsædsmængde være en udfordring for nogle såmaskiner. Derfor anbefaler vi at blande kløverfrøet med bøgesmuld i forholdet 1 kg hvidkløver og 3 kg bøgesmuld